

Esteettömyysdirektiivin kansallisen toimeenpanon työryhmän kokous

Aika	tiistai 17.8. klo 11 – 11.50
Paikka	Teams-kokous
Osallistujat	Veli-Mikko Niemi, STM, puheenjohtaja Tea Hoffrén, STM, varapuheenjohtaja Emilia Ojala, STM, hankepääällikkö Anna Wennäkoski, LVM Mikael Åkermarck, LVM Emilia Laitala, VM Tarja Virkkunen (sij.) TEM Annika Parsons, SM Juha-Veli Frantti, SM Niina Kilpelä, YM Katri Leikas; OM Anna Vuopala, OKM Sami Virtanen, Vammaisfoorumi Amanda Aalto, EK Johanna Haapiainen-Makkonen, EK Tiina Judén, STM, projektisihteeri

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Veli-Mikko Niemi avasi kokouksen klo 11.00

2 Asialistan hyväksyminen

Asialista hyväksyttiin sellaisenaan. Todettiin, että jokainen voi käydä lukemassa edellisten kokousten pöytäkirjat Tiimeristä. Voidaan hyväksyä ne virallisesti seuraavassa kokouksessa.

3 Nykytilan arvio

Ojala/STM esitteli Tiimerissä olevan sisällön [Nykytila ja sen arviointi](#). Sisältöä on tullut osin hyvinkin kattavasti, mutta vielä puuttuu muutamasta kokonaisuudesta.

Puheenjohtaja avasi keskustelun aiheesta.

VM/Laitala totesi, että sisältöä on tässä vaiheessa viety pääasioiden osalta, mutta teksti tulee vielä syventymään.

OKM/Vuopala kertoi, että tänään tullaan lisäämään sisältöä heidän osaltaan.

YM/Kilpelä totesi, että työtä ei ole vielä tehty lomien takia, mutta tullaan tekemään nyt.

LVM/Wennäkoski totesi, että sisältöä on viety joiltain osin, mutta se tulee tarkentumaan. Lisäksi Wennäkoski kysyi muiden kantaa siihen, kuinka ja millä tasolla tietoa on hyvä viedä. Viedäänkö nykytilan kuvaukseen jo pykälätason arviointi vai yleistä tietoa nykytilasta?

Virtanen/Vammaisfoorumi totesi, että viikon päästä (25.8.) pidettävän keskustelutilaisuuden kautta saadaan hyvin tietoa eri vammaisalan järjestöjen tilanteesta.

EK/ Haapiainen-Makkonen & Aalto totesivat myös, että ensi viikon tilaisuudesta saadaan hyvin tietoa, eikä sisältöön ole nyt kommentoitavaa, mutta he tutustuvat siihen vielä tarkemmin.

Puheenjohtaja totesi yhteenvetona, että hyvää tietoa on lisätty Tiimeriin, mutta se vaatii vielä työstöä.

Lisäksi LVM/Wennäkosken kysymykseen puheenjohtaja totesi, että on hyvä katsoa HE:tä kokonaisuutena, osa sisällöstä ja arvioinnista kuuluu yksityiskohtaisiin perusteluihin ja osa taas esimerkiksi kohtaan, jossa käydään läpi esteettömyysdirektiivin sisältö.

Nyt työryhmä voi jatkaa Nykytilan kuvauksen ja myös muiden perustelutekstien lisäämistä ja muokkaamista Tiimerin pohjiin työryhmän viikoittaisten kokousten taustalla. Kuitenkin muistaen, että sisältö on hyvä pitää suhteellisen tiiviinä.

STM/Ojala totesi, että muuta sisältöä voi viedä toki myös Nykytilan arvio –kohtaan, jos tekstille ei tahdo tässä vaiheessa löytyä oikeaa paikkaa. Se voidaan sieltä siirtää työstämisen edetessä oikeaan paikkaan.

4 Markkinavalvonta

STM/Ojala esitteli lyhyesti tuotteiden markkinavalvontaa koskevaa kokonaisuutta. Talouden toimijoiden on varmistettava, että heidän tarjoamat, esteettömyysdirektiivin soveltamisalaan kuuluvat tuotteet, täyttävät esteettömyysvaatimukset. Tämä osoitetaan teknisillä asiakirjoilla, EU-vaatimuksenmukaisuusvakuutuksella ja CE-merkinnällä. Nämä ovat vastaavia vaatimuksia kuin markkinavalvonnassa yleensä.

Valvontaviranomaisen tehtävä on valvoa, että tuotteet ovat esteettömyysvaatimusten mukaisia ja vaadittavat asiakirjat ovat lainmukaisia. Suomessa markkinavalvontaa tekee tällä hetkellä usean ministeriön alainen virasto (osin myös ministeriöt itse). Esteettömyysvaatimukset ovat kuitenkin oma, uusi ja erityinen osaamisalue, joten suoraan kukaan toimija ei tee vastaavaa markkinavalvontaa. Kuitenkin esteettömyysdirektiivin alaisia tuotteita valvoo Suomessa jo nyt usea eri markkinavalvontaviranomainen esim. turvallisuuden, säteilyn tai verkkotaajuuden osalta.

TEM/Virkkunen kertoi, että markkinavalvontalakia on juuri päivitetty. Kokonaisuudessa on hyvä huomioida ne, jotka jo nyt tekevät markkinavalvontaa.

Puheenjohtaja nosti esiin huomion siitä, että valvonta alkaa vasta 2025. Esteettömyysdirektiivi ei myöskään vaadi, että valvontaviranomainen tulee ilmoittaa komissiolle 28.6.2022 mennessä. Vertailun vuoksi voi todeta, että saavutettavuusdirektiivi vaatii tällaisen ilmoituksen.

Näin ollen tässä vaiheessa on mahdollista todeta, että katsomme valvontaa suorittavaa tahoja lähempänä vuotta 2025, kun valvonta alkaa. Tätä ennen (2022-25) neuvontaa ja ohjausta tekisivät viranomaiset, jotka nyt hoitavat markkinavalvontatehtäviä vastaaville tuotteille. Kun kansalliset lait ja vaatimukset on saatu voimaan, voidaan arvioida tarkemmin valvonnan suorittamista. Esim. sitä, onko valvonta nykyisillä markkinavalvontaviranomaisilla, sovitakaan yksi tuotteiden markkinavalvontaa tekevä taho tai tarvitaanko yksi koordinoiva taho ja usea markkinavalvontaa suorittava taho.

On hyvä huomioida, että markkinavalvonnan suorittamisella on budjettivaikutuksia.

Puheenjohtaja totesi, että tässä vaiheessa voidaan tiivistäen todeta kolme vaihtoehtoa:

1. Nimeämme hallituksen esityksessä markkinavalvontaa suorittavan tahon.
2. Markkinavalvontaa suorittavaa ei nimetä tässä vaiheessa. Nykyiset markkinavalvontaviranomaiset hoitavat neuvontaa ja ohjausta vuoteen 2025, jonka jälkeen alkaa markkinavalvonta. Mahdollisesti ennen 2025 nimetään markkinavalvontaa suorittava taho tai sitä jatkavat nyt markkinavalvontaa tekevät tahot.
3. Valvontaa suorittaa myös tuotteiden osalta ESAV:ssa oleva saavutettavuusvalvonnan yksikkö, jossa osaamista digitaalisten palvelujen saavutettavuusvalvonnasta.

LVM/Wennäkoski ehdotti erillistä palaveria markkinavalvontakokonaisuuden osalta. Valvonta on monimutkainen ja monitahoinen kokonaisuus, joten olisi tarpeen ottaa erillinen kokous aiheesta, jossa paikalla ainakin TEM, STM ja LVM ja esim. Traficom.

VM/Laitala totesi, että VM on järjestämässä kokousta, jossa käsitellään Tullin roolia markkinavalvonnassa. Laitala totesi, että ESAVIN saavutettavuusvalvonnan yksikön suorittama valvonta on hyvin erilaista kuin tuotteiden markkinavalvonta, eikä tunnu tässä vaiheessa järkevältä sijoittaa tuotteiden markkinavalvontaa sinne. Yksiköllä ei ole aiempaa kokemusta markkinavalvonnasta. Järkevämpää olisi sijoittaa tämä valvonta ensisijaisesti olemassa oleville markkinavalvontaviranomaisille.

Puheenjohtaja totesi, että LVM:n ehdottama erillinen palaveri on tarpeellinen. Tässä vaiheessa työstäminen siis jatkuu ja palaamme aiheeseen lähiviikkojen kokouksissa.

5 Työryhmän nostot:

STM/Judén muistutti, että hallituksen esityksen taittamiselle ja käännöksille on jätettävä riittävästi aikaa. Nämä vaiheet tulee olla valmiita ennen kuin hallituksen esitys lähtee lausunnoilla.

VM/Laitala nosti esiin tarpeen käsitellä työryhmässä digitaalisen palvelun käsitettä ja mitä esteettömyysdirektiivin palveluja on mahdollista implementoida sen käsitteen alle.

Lisäksi STM totesi, että Owal Group:in vaikutustenarvioinnin tuloksia tullaan käsittelemään työryhmän kokouksessa syyskuun alkupuolella.

Puheenjohtaja nosti esiin tarpeen käsitellä esteettömyysdirektiivin kansallista toimeenpanoa myös ministeriryhmässä. Tässä vaiheessa se olisi STM:n asioita käsittelevä SOTE-ministeriryhmä. STM tulee viemään asian sinne syys- lokakuun tienoilla. Muut ministeriöt voivat myös miettiä, onko aihetta tarpeen käsitellä heidän osaltaan poliittisella tasolla.

6 Seuraavien kokouksien asialista

STM/Ojala esitteli vakiomuotoisen asialistan, joka otettaisiin käyttöön. Tämä asialista on voimassa tulevilla kokouksilla ja viedään aina Tiimeriin seuraavan viikon kokousta varten kansioon [Kokoukset 2021](#).

Tavoite on, että tulevilla kokouksilla käsitellään lain sisältöä pykäläkohtaisesti (sisältäen myös yksityiskohtaiset perustelut). Sen lisäksi käydään hallituksen esityksen yleisperustelujen tekstejä läpi, niiden tilannetta. Jokaiseen kokoukseen voidaan nostaa käsittelemään työryhmän esiin nostamia aiheita. Nämä aiheet tulee toimittaa aina viimeistään edellisen viikon perjantaina, aamupäivän aikana STM:ön (Emilia Ojala tai Tiina Judén).

Tässä kokouksessa on noussut esiin tarve käsitellä tulevilla työryhmän kokouksilla ainakin näitä:

- Digitaalisen palvelun käsitettä ja mitä palveluja esteettömyysdirektiivistä voidaan tuoda digipalvelulain digitaalisen palvelun määritelmän alle. VM ehdotti kokousta 31.8.
- Markkinavalvonnan kokonaisuus sen jälkeen, kun on pidetty erillinen kokous aiheesta.
- STM:n tilaama vaikutustentarviointi syyskuun alkupuolella.
- Lausuntokierroksen toimeenpano ja se keiltä lausuntoa pyydetään.

7 Muut asiat

Seuraava kokous tiistaina 24.8. klo 11-12

8 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen 11.50.

Jakelu Työryhmän jäsenet, varajäsenet ja asiantuntijat